Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____

“_____”_____20__ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	**перший(бакалаврський)**
галузь знань	**24. Сфера обслуговування**
спеціальність	**242 Туризм**
освітня програма	**Туризм**
спеціалізація	
вид дисципліни	**обов’язкова**
факультет	**міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“28” _серпня_ 2018 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Прасул Ю.І., к. геогр. н., доцент кафедри туристичного бізнесу та країнознавства_

Програму схвалено на засіданні кафедри
туристичного бізнесу та країнознавства__

Протокол від “28” _серпня_ 2018 року № 1

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства_

_____ (Парфіненко А. Ю.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією
факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “28” _серпня_ 2018 року № 1

Голова методичної комісії
факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

_____ (Григорова-Беренда Л. І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Географія туризму» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм» підготовки бакалавра спеціальності 242 Туризм.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є

формування системи понять про сутність, особливості геопросторової організації туристичної діяльності та умови розвитку туризму в регіонах і країнах світу.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є

формування у студентів геопросторового мислення, сприяння розумінню студентами передумов формування та особливостей розвитку туризму в окремих регіонах світу, формування фахового світогляду щодо територіальної організації та умов розвитку спеціальних видів туризму, усвідомлення студентами того, що Україна є складовою світового туристичного простору тощо.

1.3. Кількість кредитів – 3.

1.4. Загальна кількість годин – 90 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни Географія туризму	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
32 год.	14 год. (4 ауд., 10 дист.)
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
32 год.	66 год.
Індивідуальні завдання	
10 год.	

1.6. Заплановані результати навчання.

Сформовані компетентності: - здатність аналізувати різні види туристичної діяльності, умови їх розвитку у регіонах світу; - розуміння географічних особливостей організації туризму.

Знання: поняттєво-термінологічний апарат, принципи і підходи до туристичного районування світу, класифікація видів туризму та туристичних ресурсів, регіональні особливості розвитку популярних спеціальних видів туризму.

Уміння: складати перспективні туристичні програми на основі аналізу кількісних показників у міжнародному туризмі, аналізувати і оцінювати розвиток видів туризму, вивчати сучасні напрямки розвитку міжнародного туризму, проводити концептуальний аналіз розвитку туризму в регіоні, самостійно опановувати і застосовувати практичну інформацію, визначати географію попиту та туристичне сальдо.

Навички: роботи з інформаційно-довідковими джерелами, аналізу статистичної інформації, професійного використання географічної інформації, укладання спеціальних тематичних оглядів на окремі регіони, субрегіони, країни.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи географії туризму

Тема 1. Географія туризму як наука та навчальна дисципліна. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни. Актуальність вивчення предмета. Географія туризму як самостійна дисципліна. Методи дослідження. Зв'язок географії туризму з іншими дисциплінами. Понятійно-термінологічний апарат географії туризму. Об'єм і зміст поняття «туризм». Статистичне та змістовне значення даного явища. Підходи до визначення туризму та їх географічна інтерпретація (статистичний, функціональний, сутнісний) Фактори розвитку туризму (внутрішні, зовнішні, сутнісний підхід до їх виділення). Вплив соціально-економічних умов на розвиток туризму. Види туризму (з урахуванням організаційних форм, ступеня організованості, форми організації, вікового складу туристів, соціального рівня туристів, дальності подорожі, ритмічності туристичних потоків, тривалості подорожі, типу туристичної діяльності, способу розміщення туристів, засобів переміщення і видів транспорту, які використовуються туристами, основної мети подорожі, типу туристичних природних ресурсів та місцевостей). Суспільні функції туристичної діяльності (медико-біологічні, соціально-культурні, економічні). Зв'язок функцій туризму з середовищем. Географічні проблеми організації туризму. Сучасні наукові концепції та моделі в географії туризму. Концепція збалансованого розвитку туризму. Міжнародний туризм та фактори його розвитку. Сезонність у міжнародному туризмі та її значення. Просторова картина міжнародного туризму. Міжнародні туристичні організації та їх діяльність.

Тема 2. Туристичні ресурси та туристичний потенціал території. Умови розвитку туризму. Об'єкти туристичного інтересу, їх класифікація та можливості використання в подорожах. Визначення туристичного потенціалу території. Структура територій по відношенню до туристської діяльності. Види та класифікація туристичних ресурсів (сутнісний підхід, підхід П Дефера, класифікація О. О. Бейдика, діяльнісний підхід, ціннісний підхід, класифікація за ступенем використання). Природні ресурси та ресурси заповідних територій. Історико-культурні ресурси. Проблеми та перспективи розвитку туристичної інфраструктури регіонів. Проблема і методи оцінки географічних умов розвитку туризму: оцінка природних умов, туристичних ресурсів різних видів, географічного положення, розробка наукових основ комплексного використання території.

Тема 3. Туристичне районування світу. Територіально-туристичні системи та фактори їх формування. Поняття «туристичний район». Принципи туристичного районування. Етапи туристичного районування, роль природного середовища у цьому процесі. Світові туристичні регіони. Визначення і характеристика туристичних районів. Принципи і критерії районування туристичних регіонів світу. Європейський туристичний район. Американський туристичний регіон. Азіатський туристичний регіон. Африканський туристичний регіон. Австралійський туристичний регіон. Туристичний регіон Океанії. Загальні тенденції розвитку туризму у регіонально-країнознавчому вимірі.

Тема 4. Кількісні показники у туризмі. Туристичний попит та його географічна характеристика. Основні риси туристичного попиту (динамізм, гетерогенність, комплексність, еластичність, сезонність). Сучасні тенденції туристичного попиту. Туристичні потоки. Показники, що визначають обсяги туристичних потоків: кількість прибуттів, кількість вибуттів, тривалість перебування. Показники, що визначають інтенсивність туристичного потоку: інтенсивність прибуттів та вибуттів туристів, їх географічний розподіл. Нерівномірність туристичних потоків у світі. Показники, що визначають нерівномірність туристичних потоків. Географія країн і регіонів з різними значеннями коефіцієнту нерівномірності туристичного потоку. Фактори формування туристичних потоків. Фактори локалізації туристичних потоків. Країни – донори та реципієнти – міжнародних туристичних потоків. Статистика та географія туристичних потоків. Статистика і географія туристичних доходів і витрат. Країни «активного» та «пасивного» туризму. Туристичне сальдо. Країни та регіони з позитивним та негативним туристичним сальдо.

Розділ 2. Географія туристичної діяльності

Тема 1. Європейський туристичний район. Країни Західної Європи (Франція, Німеччина, Австрія). Країни Південної Європи (Іспанія, Італія). Країни Північної Європи (Великобританія). Країни Центральної та Східної Європи (Польща, Україна, Росія). Країни Східного Середземномор'я (Ізраїль, Кіпр, Туреччина). Туристично-географічне положення. Природні туристичні ресурси. Культурно-історичні туристичні ресурси. Соціально-економічні передумови розвитку туризму. Туристичні центри і курорти. Особливості історії розвитку та організації туризму. Особливості країн та субрегіонів у розвитку туристичної діяльності. Загальні тенденції розвитку міжнародного туризму в країнах Європи. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку туризму у регіоні та його частин.

Тема 2. Американський туристичний регіон. Країни Північної Америки (США, Канада). Країни Південної Америки (Бразилія, Аргентина, Чилі). Країни Центральної Америки (Панама, Коста-Ріка). Острівні держави та території Карибського басейну (Домініканська республіка, Пуерто-Ріко, Куба). Туристично-географічне положення. Природні туристичні ресурси. Культурно-історичні туристичні ресурси. Соціально-економічні передумови розвитку туризму. Туристичні центри і курорти. Особливості історії розвитку та організації туризму. Особливості країн та субрегіонів у розвитку туристичної діяльності. Регіональна специфіка та загальні тенденції розвитку міжнародного туризму в регіоні. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку туризму у регіоні та його частин.

Тема 3. Азіатсько-Тихоокеанський туристичний регіон. Країни Східної Азії (Китай, Гонконг). Країни Південно-Східної Азії (Малайзія, Таїланд). Країни Південної Азії (Індія). Австралія та Океанія. Туристично-географічне положення. Природні туристичні ресурси. Культурно-історичні туристичні ресурси. Соціально-економічні передумови розвитку туризму. Туристичні центри і курорти. Особливості історії розвитку та організації туризму. Особливості країн та субрегіонів у розвитку туристичної діяльності. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку туризму у регіоні та його частин.

Тема 4. Африканський туристичний регіон. Близькосхідний туристичний регіон. Особливості країн у розвитку туристичної діяльності. Туніс, Марокко, Південна Африка, Кенія, Зімбабве. Саудівська Аравія, Арабські Емірати, Єгипет. Туристично-географічне положення. Природні туристичні ресурси. Культурно-історичні туристичні ресурси. Соціально-економічні передумови розвитку туризму. Туристичні центри і курорти. Особливості історії розвитку та організації туризму. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку туризму у регіоні та його частин.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. ***Теоретичні основи географія туризму***												
Тема 1. Географія туризму як наука та навчальна дисципліна. Поняття туризму	10	4	2			4	10	-/1				9
Тема 2. Туристичні ресурси та туристичний потенціал території	10	3	2			5	10	1/1				8
Тема 3. Туристичне районування світу	10	2	2			6	10	-/1				9
Тема 4. Туристичні потоки. Міжнародна туристична статистика	10	3	2			5	10	-/1				9
Разом за розділом 1	40	12	8			20	40	1/4				35
Розділ 2. ***Географія туристичної діяльності***												
Тема 1. Європейський туристичний район	12	8	2			2	12	1/2				9
Тема 2. Американський туристичний регіон	12	6	2			4	12	1/1				10
Тема 3. Азіатсько-Тихоокеанський туристичний регіон	8	3	2			3	8	1/1				6
Тема 4. Африканський туристичний регіон. Близькосхідний туристичний регіон.	8	3	2			3	8	-/2				6
Разом за розділом 2	40	20	8			12	40	3/6				31
Індивідуальна контрольна робота	10					10	10					10
Усього годин	90	32	16			42	90	4/10				76

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз поняттєво-термінологічного апарату географії туризму	2
2	Концептуальний аналіз туристичних ресурсів	2
3	Туристичне районування світу та найпопулярніші туристичні об'єкти (робота з контурною картою).	2
4	Аналіз статистичної інформації (оцінка зовнішніх та внутрішніх факторів розвитку туризму, за країнами)	2
5	*Географія природоорієнтованих видів туризму (за країнами).* Поширення лікувально-оздоровчого туризму, історія та географічні особливості його розвитку. Географія круїзного туризму. Територіальні особливості розвитку круїзних морських подорожей. Поширення купально-пляжного туризму. Основні курорти світу. Екологічний туризм та його різновиди. Основні райони розвитку гірськолижного туризму. Водний активний туризм. Екстремальний туризм.	2
6	*Географія розважальних видів туризму(за країнами).* Географія світової індустрії розваг. Види туристично-розважальних закладів та їх територіальні особливості. Форми організації дозвілля в туризмі. Тематичні парки	2
7	*Географія ділового і пізнавальних видів туризму(за країнами).* Діловий туризм як основа розвитку економічно-активних регіонів. Історико-культурний туризм, меморіальний туризм. Подієвий туризм та його різновиди.	2
8	*Географія релігійного туризму (за країнами).* Релігійний туризм і паломництво, регіональні особливості їх поширення. Паломництво в різних конфесіях та країнах світу.	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми (тематика матеріалу, який необхідно опрацювати за рекомендованими літературно-навчальними джерелами)	Кількість годин	
		ДФН	З(Д)ФН
1	Підготовка до усного опитування та виконання практичної роботи з теми «Понятійно-термінологічний апарат географії туризму».	1	2
2	Підготовка до усного опитування з теми «Сучасні наукові концепції та моделі в географії туризму».	2	4
3	Підготовка до усного опитування з теми «Міжнародні туристичні організації та їх діяльність».	1	3
4	Підготовка до усного опитування з теми «Об'єкти туристичного інтересу, їх класифікація та можливості використання в подорожах».	2	4
5	Підготовка до усного опитування та виконання практичної роботи з теми «Види та класифікація туристичних ресурсів (сутнісний підхід, підхід П. Дефера, класифікація О. О. Бейдика, діяльнісний підхід, ціннісний підхід, класифікація за ступенем використання)».	2	4
6	Підготовка до усного опитування з теми «Структура територій по відношенню до туристської діяльності».	1	1
7	Підготовка до усного опитування та виконання практичної роботи з теми «Принципи туристичного районування».	2	2

8	Підготовка до усного опитування та виконання практичної роботи з теми «Принципи і критерії районування туристичних регіонів світу».	2	3
9	Підготовка до усного опитування з теми «Загальні тенденції розвитку туризму у регіонально-країнознавчому вимірі».	2	3
10	Підготовка до усного опитування та виконання практичної роботи з теми «Показники, що визначають обсяги та інтенсивність туристичних потоків».	2	3
11	Підготовка до усного опитування та виконання практичної роботи з теми «Фактори формування туристичних потоків».	1	2
12	Підготовка до усного опитування з теми «Фактори локалізації туристичних потоків»	1	2
13	Підготовка до усного опитування та виконання практичної роботи з теми «Статистика і географія туристичних доходів і витрат».	1	2
14	Підготовка до усного опитування та семінарського заняття з теми «Туристичні центри і курорти Європейського туристичного району».	1	4
15	Підготовка до усного опитування та семінарського заняття з теми «Розвиток природоорієнтованих, розважальних, ділових, пізнавальних, релігійного видів туризму в Європейському туристичному районі».	1	5
16	Підготовка до усного опитування та семінарського заняття з теми «Туристичні центри і курорти Американського туристичного району».	2	5
17	Підготовка до усного опитування та семінарського заняття з теми «Розвиток природоорієнтованих, розважальних, ділових, пізнавальних, релігійного видів туризму в Американському туристичному районі».	2	5
18	Підготовка до усного опитування та семінарського заняття з теми «Туристичні центри і курорти Азіатсько-Тихоокеанського туристичного району».	1	3
19	Підготовка до усного опитування та семінарського заняття з теми «Розвиток природоорієнтованих, розважальних, ділових, пізнавальних, релігійного видів туризму в Азіатсько-Тихоокеанському туристичному районі».	2	3
20	Підготовка до усного опитування та семінарського заняття з теми «Туристичні центри і курорти Африканського туристичного району».	1	3
21	Підготовка до усного опитування та семінарського заняття з теми «Розвиток природоорієнтованих, розважальних, ділових, пізнавальних, релігійного видів туризму в Африканському туристичному районі».	2	3
22	Підготовка до контрольної роботи	10	10
	Разом	**42**	**76**

6. Індивідуальні завдання

Метою індивідуальної контрольної роботи є формування практичних навичок роботи студентів зі спеціальною літературою, статистичними даними, уміння представляти результати роботи, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань з дисципліни «Географія туризму» для підвищення якості професійної підготовки. Контрольна робота з дисципліни «Географія туризму» передбачає систематизацію і закріплення теоретичних і практичних знань з курсу. Контрольна робота виконується

самостійно. На початку семестру кожен студент отримує тему контрольної роботи, що відповідає проблематиці семінарських занять та лекційного курсу. Студент має право самостійно обрати тему контрольної роботи заздалегідь узгодивши її з викладачем. Оцінка за контрольну роботу враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.

Під час написання контрольної роботи студент повинен опрацювати не менше 10 джерел з відповідними посиланнями на них у тексті роботи. Текст роботи має містити критичне викладення матеріалу за обраною темою, супроводжуватися ілюстративним матеріалом (таблицями, графіками, схемами, картами, фотографіями). Контрольна робота складається з титульної сторінки; вступу; основної частини, які закінчуються висновками щодо перспектив розвитку туристичного ринку; списку використаної літератури; додатків (за необхідності). Вступ має розкривати актуальність обраної теми, мету та завдання роботи. Основна частина розкриває територіальні і тематичні особливості розвитку туризму певної країни або регіону (територіальні особливості розвитку у світі/регіоні певного виду туризму). У друкованому варіанті обсяг роботи повинен становити до 10 стор.

Робота має відповідати нормам академічної доброчесності (мати компілятивний характер з обов'язковим посиланням на використані джерела).

7. Методи контролю

Передбачені методи контролю: правильність виконання практичних робіт та їх теоретичний захист, оцінювання виступів на семінарах, поточні проміжні (в т.ч. і тестові) контролі теоретичного матеріалу (як за окремими темами, так і кожної лекції), участь в дискусіях під час лекційних, практичних та семінарських занять, ведення конспекту окремих тем, контрольна робота, підсумковий екзаменаційний контроль.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Екзамен	Сума
Розділ 1				Розділ 2				Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом		
Т1	Т2	Т3	Т4	Т1	Т2	Т3	Т4				
5	**5**	**7**	**7**	**6**	**6**	**6**	**6**	**12**	**60**	**40**	**100**

Критерії оцінювання

Практичних робіт:

№ 1, 2: від 0 до 5 балів – 0 балів – робота не виконана, *1 бал* – виконана частково, у тезовій формі, повністю відтворена інформація з інтернет, знання фрагментарні і поверхові, *2 бали* – завдання виконано частково, висновки не аргументовані, робота підготовлена недбало, знання поверхові, *3 бали* – завдання виконано повністю, містить суттєві помилки методичного характеру, знання задовільні, *4 бали* – завдання виконано повністю, вчасно, містить несуттєві недоліки, знання достатні, *5 балів* – творчий підхід до розкриття питання, повно і правильно виконана, демонстрація глибоких знань теорії, зауваження відсутні.

№ 3, 4: від 0 до 7 балів – 0 балів – робота не виконана, *1 бал* – виконана частково, у тезовій формі, повністю відтворена інформація з інтернет, знання фрагментарні і поверхові, *2-3 бали* – завдання виконано частково, висновки не аргументовані, робота підготовлена недбало, знання поверхові, *4 бали* – завдання виконано повністю, містить суттєві помилки методичного характеру, знання задовільні, *5 балів* – завдання виконано повністю, містить суттєві помилки методичного характеру, знання достатні, *6 балів* – завдання виконано повністю, вчасно, містить несуттєві недоліки, знання достатні, *7 балів* – творчий підхід до

розкриття питання, повно і правильно виконана, демонстрація глибоких знань теорії, зауваження відсутні.

Семінарських занять:

Від 0 до 6 балів: 0 балів – відсутній на занятті, *1 бал* – студент присутній на занятті, але не приймає участь в обговоренні; *2 бали* – студент присутній на занятті, підготовлений до обговорення, уважно слухає обговорення питання, але не приймає активної участі, знання фрагментарні і поверхові, *3 бали* – студент підготовлений до заняття, приймає участь в обговоренні, відповіді містять суттєві помилки, а на додаткові питання – відсутні, знання задовільні, *4 бали* – студент підготовлений до заняття, приймає участь в обговоренні, відповіді містять несуттєві помилки, відповіді на додаткові питання ускладнені, знання достатні, *5 балів* – студент підготовлений до заняття, приймає участь в обговоренні, відповіді на основні і додаткові питання містять несуттєві помилки, знання достатні, *6 балів* – творчий підхід до розкриття питання, повно і правильно виконана, демонстрація глибоких знань теорії, зауваження відсутні.

Контрольної роботи, передбаченої навчальним планом (12 б.).

Робота оцінюється комплексно, при цьому основним критерієм виступає самостійність опрацювання теоретичного матеріалу, статистичної інформації, пропозиції щодо пожвавлення туристичної діяльності на території, що досліджується. При визначенні балів за контрольну роботу враховується характеристика захисту (правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність), якість і рівень сформованості знань, вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо, вміння виявляти проблеми та розв’язувати їх, формулювати гіпотези; самостійність оцінних суджень.

1 бал виставляється студенту, коли він має нечіткі уявлення про об’єкт вивчення, не може відтворити основні поняття, робота має стовідсотковий компілятивний характер;

2 бали – студент має дифузно-розсіяне уявлення про явище, що досліджується, не може навести елементарні визначення, робота має стовідсотковий компілятивний характер;

3 бали – студент має уявлення про об’єкт дослідження, може навести елементарні визначення і особливості території, що досліджувалася, виявляє здатність елементарно викласти думку, робота має стовідсотковий компілятивний характер;

4 бали – студент на захисті допускає багато помилок і неточностей, знає основні поняття, може дати їм просте пояснення, робота має стовідсотковий компілятивний характер;

5 балів – студент вказує на основні особливості розвитку туризму на обраній території, може дати їм пояснення, але допускає незначні помилки, формулювання перспектив і висновків ускладнено, робота має частково компілятивний характер;

6 балів – студент знає і розуміє матеріал, що викладений у контрольній роботі, доволі вільно, з незначними неточностями оперує термінологічним апаратом, може дати пояснення висновкам, що викладені у роботі, формулювання перспектив ускладнено, робота має частково компілятивний характер;

7 балів - студент знає і розуміє матеріал, що викладений у контрольній роботі, доволі вільно, з незначними неточностями оперує термінологічним апаратом, може дати частково самостійно пояснення висновкам і визначеним перспективам, що викладені у роботі, робота має частково компілятивний характер;

8 балів – студент правильно і логічно відтворює матеріал, вільно володіє теоретичним апаратом дослідження, знає допоміжні визначення, може самостійно аналізувати , узагальнювати і робити висновки, може наводити додаткові факти, що не викладені у роботі, але є допоміжними під час опрацювання теми, відповідь містить окремі неточності, робота має частково компілятивний характер з елементами авторства;

9 балів – студент характеризує суттєві ознаки, дає їм обґрунтоване пояснення, знає основний і допоміжний теоретичний апарат дослідження, може встановлювати зв'язки між властивостями території та видами туризму, що отримали розвиток, між туристичними потенціалом та туристичними потоками, встановлювати інші причини сучасного стану розвитку туризму, робота має частково компілятивний характер з елементами авторства;

10 балів - студент характеризує суттєві ознаки, дає їм обґрунтоване пояснення, знає основний і допоміжний теоретичний апарат дослідження, може встановлювати зв'язки між властивостями території та видами туризму, що отримали розвиток, між туристичними потенціалом та туристичними потоками, встановлювати інші причини сучасного стану розвитку туризму, робота має частково оригінальний характер з елементами компіляції;

11 балів – студент глибоко характеризує суттєві ознаки, дає їм обґрунтоване пояснення, досконало знає основний і допоміжний теоретичний апарат дослідження, може встановлювати зв'язки між властивостями території та видами туризму, що отримали розвиток, між туристичними потенціалом та туристичними потоками, встановлювати інші причини сучасного стану розвитку туризму, робота має частково оригінальний характер;

12 балів – студент характеризує суттєві ознаки, дає їм обґрунтоване пояснення, знає основний і допоміжний теоретичний апарат дослідження, може встановлювати зв'язки між властивостями території та видами туризму, що отримали розвиток, між туристичними потенціалом та туристичними потоками, встановлювати інші причини сучасного стану розвитку туризму, робота має оригінальний характер;

Підсумкового (екзаменаційного) контролю: робота складається з питань тестової (10 балів, критерії на аркуші відповіді) та відкритої форми (критерії оцінювання надаються нижче).

Загальними критеріями оцінювання відкритих питань екзаменаційної роботи є такі:

максимальні бали за відповідь	5	10	15
Критерії оцінювання	можливі набрані бали		
відповідь відсутня	0	0	0
спроба відповісти на питання, але наводяться загальні речення про важливість, актуальність тощо, студент демонструє дифузно-розсіяне уявлення та початкові, поверхневі знання, розрізняє об'єкт вивчення, може дати тлумачення того чи іншого явища, фрагментарно, у тезовій формі відтворює незначну частину матеріалу, елементарний виклад думки	1	1-4	1-6
студент розкриває основні поняття, пробує назвати основні властивості, відтворює логічно і послідовно основний матеріал з помилками та неточностями	2	5	7-8
достатньо повне викладення матеріалу, відповідь відображає уміння аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, робити висновки, студент наводить окремі власні приклади	3	6-7	9-11
студент демонструє вільне володіння матеріалом, відповіді повні, логічні, структуровані, обґрунтовані, з власними прикладами, але з певними неточностями несистемного характеру	4	8-9	12-14
демонструє глибокі, системні і міцні знання, критичне оцінювання нових фактів, ідей, явищ, неординарний і творчий підхід до вирішення поставленої проблеми	5	10	15

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

Базова література (є в наявності у ЦНБ)

1. Александрова А. Ю. Международный туризм : учебник для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2001, 2002 . – 464 с.
2. Биржаков М. Б. Введение в туризм. - М.: Герда: 2004, 2006.
3. География туризма : учебник / под ред.А. Ю. Александровой. – М.: КноРус, 2008, 2010. – 592 с.
4. Драчева Е. Л. Специальные виды туризма. Лечебный туризм: уч. пособие для вузов. – М.: КноРус, 2010 . – 151 с.
5. Котляров Е.А. География отдыха и туризма: формирование и развитие территориальных рекреационных комплексов. - М.: Мнель, 1978
6. Крачило Н.П. География туризма: учеб. пособие. - К. : Вища школа, 1987
7. Лікувально-оздоровчий туризм в Азії : матеріали круглого столу (2012; Харків) / редкол.: З. Ф. Назиров, А. П. Голіков, ін. – Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2012 . – 115 с.
8. Международный туризм: Азия, Америка, Африка, Австралия : словарь-справочник / В. О. Соловьев, М. В. Селюков, Н. П. Шалыгина, В. И. Виноградская, др. – Белгород: Константа, 2012 . – 410 с.
9. Міжнародний туризм : навчальний посібник / Т.В. Божидарник, Н.В. Божидарник, Л.В. Савош, Т. Л. Никитюк. – К.: ЦУЛ, 2012. – 307 с.
10. Путрик Ю.С. Туризм глазами географа. – М. : Мысль, 1986 . – 158 с.
11. Туризм в Европе : словарь-справочник / В. О. Соловьев,М. В. Селюков, Н. П. Шалыгина, В. И. Виноградская, В. И. Сидоров. – Белгород: НИУ "БелГУ", 2012. – 294 с.
12. Туризм в системі пріоритетів регіонального розвитку / за ред. В. В. Александрова. – Харків: вид-во ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010 . – 266 с.
13. Туризм в умовах глобалізації: особливості та перспективи розвитку : монографія / під ред. М.О. Кизим, В.Є. Єрмаченко. – Харків: ВД "ІНЖЕК", 2012 . – 471 с.
14. Туристичне краєзнавство / Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. - К. : Знання, 2008.
15. Туристичне краєзнавство. Європа / Мальська М.П., Гамкало М.З., Бордун О.Ю. – К.: Центр учбової літератури, 2009.

Допоміжна література

1. Бабарицька В.К., Любіцева О.О. Організація туризму: навч. посібник. – К.: Київський університет, 1998.
2. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії. – К.: Інститут туризму, 1998.
3. Дурович А. П., Бондаренко Г. А., Сергеева Т. М. Организация туризма: Учебное пособие. – М.: Новое знание, 2008.
4. Зорин И.В., Квартальнов В.А. Энциклопедия туризма . - Москва, 2000.
5. Кифяк В.Ф. Організація туризму. – Чернівці: Книги 2001, 2008. - 340 с..
6. Крачило Н.П. Основы туризмоведения. - К. : Вища школа, 1995
7. Туризм в Україні. Збірник нормативно-правових актів. Т-1. - Ужгород, 1999.

8. Федорченко В.К., Мініч І.М. Туристський словник-довідник: Навч. пос. – К.: Дніпро, 2000. – 160 с.
9. Дурович А.П. Организация туризма : учебное пособие для вузов. - Минск : Новое знание, 2003
10. Мальська М.П., Худо В.В. Організація туристичного обслуговування : підручник для вузів. - К. : Знання, 2011
11. Міжнародний туризм : Журнал про мандрівки та відпочинок . – К.: Редакція журналу "Міжнародний туризм", 2005-2018
12. Туристсько-рекреаційний потенціал території та його аналіз : метод. посібник / Прасул Ю.І., Діброва Л.В. – Харків: ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2011.
13. Прасул Ю.І., Шумік Є.С. Природні рекреаційні ресурси світу : метод.посібник. - Харків, 2011
14. Воскресенский В. Ю. Международный туризм : учебное пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ, 2006. – 255 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Всемирная туристская организация. – Доступ з http://www.unwto.org
2. Туризм і краєзнавство. Інформаційно-методичний вісник.
3. Библиотека туризма. Доступ з http://www.turbooks.ru
4. Періодичні видання: доступ з http://www.tandfonline.com

Journal of Sport and Tourism
Journal of Hospitality, Leisure, Sports and Tourism Education
Journal of Quality Assurance in Hospitality and Tourism
Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism
Journal of Teaching in Travel and Tourism
Journal of Human Resources in Hospitality and Tourism
Journal of Travel and Tourism Marketing
Journal of Convention and Event Tourism
Current Issues in Tourism
Leisure Studies
Journal of Sustainable Tourism

Доступ з https://www.cognizantcommunication.com:
Tourism, Culture and Communication
Tourism in Marine Environments

Інші:
Tourist Studies доступ з http://tou.sagepub.com/
Journal of Ecotourism доступ з http://www.heacademy.ac.uk
Tourism Economics доступ з http://www.ippublishing.com/te.htm
Journal of Hospitality and Tourism Research доступ з http://jht.sagepub.com/
International Journal of Tourism Research доступ з http://onlinelibrary.wiley.com
Annals of Tourism Research доступ з http://www.journals.elsevier.com
Міжнародний туризм доступ з intour.com.ua
Український туризм доступ з www.facebook.com/Ukrainian.tourism/

5. Інформаційні ресурси:

https://www.yatsunenko.com/
www.tour-consult.com.ua
https://stejka.com
http://tourlib.columb.net.ua/
http://tourlib.net/lib.htm